

6 Литература и средства обучения

6.1 Основная литература:

На государственном языке:

1. Раисова А.Т., Нұрқасымов Р.Ф. Оқулық «Акушерия және гинекология» – Алматы. 2006.
2. Көзденева Р.С., Сейітмәмбетова Н.Қ., Оқулық «Гинекология» – Алматы. 2000.

На русском языке:

1. Акушерство и гинекология. И.К. Славянова.– Ростов-на-Дону, «Феникс», 2007.
2. Гинекология. Г.С. Василевская, В.И. Грищенко, Н.А. Щербина, В.П. Юровская. – Ростов-на-Дону, «Феникс». – 2007.

6.2 Дополнительная литература:

1. Акушерство и гинекология: неотложная помощь. Под ред. Г.К. Степанковской, Б.М. Венцковского. – М., Эксмо, 2008.
2. Внутрибольничная инфекция: учебное пособие. В.Л. Осипова. И – М., 2009. – 256 с.
3. Гинекология практикум. В.Б. Цхай, Т.А. Макаренко, Е.К. Маламова, И.О. Ульянова. – Ростов-на-Дону. - 2006.
4. Гинекология детского и подросткового возраста. К.Ж. Кульбаева, Ю.А. Гуркин. – Астана, 1999.
5. Неотложная помощь в акушерстве и гинекологии. Краткое руководство. Под ред. В.Н. Серова. – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2008. – 256 с.
6. Руководство по охране репродуктивного здоровья в Казахстане. Н.А. Каюпова. – Алматы, 1999.
7. Программа ВОЗ «Безопасное материнство». 2008.

6.3 Средства обучения:

1. дидактические и наглядные пособия;
2. тесты на бумажных и электронных носителях;
3. учебно-методические пособия на бумажном и на электронном носителе;
4. диапозитивы, слайды, учебные фильмы;
5. комплект тематических плакатов;
6. сборник тестов и задач.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

ГИНЕКОЛОГИЯ

0301000 - «ЕМДЕУ ІСІ» мамандығы

0301023 - «АКУШЕР» біліктілігі

Сағат көлемі - 120

Астана 2010

Авторлар:

1. Н.С. Дүйсенова – «Батыс Қазақстан медициналық колледжі» МКҚК акушерия және гинекология пәнінің оқытушысы;
2. Л.А. Исакова – «Батыс Қазақстан медициналық колледжі» МКҚК акушерия және гинекология пәнінің оқытушысы.

Сарапшылар:

1. Н.Б. Дмитриенко – Батыс Қазақстан облысы Перинатальды орталықтың директоры;
2. Т.С. Джумашева – Батыс Қазақстан облысы Перинатальды орталық директорының емдеу ісі жөніндегі орынбасары;
3. Ф.И. Еламанова – Ақтөбе медициналық колледжі «Хирургия, акушерия мен гинекология» ОМК пәнінің оқытушысы.

1 Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы мен Орал қаласы «Батыс Қазақстан медициналық колледжі» МКҚК ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН.

2 Алғаш рет ЕНГІЗІЛГЕН.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 030100 0 - «Емдеу ісі» мамандығы 0301023 - «Акушер» біліктілігі бойынша 2010 жылғы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау Министрінің 2010 жылғы 5 тамызындағы № 604 бұйрығымен бекітілді.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета, направлен на формирование у обучающегося знаний, умений и навыков по диагностике, клинике, лечению, профилактике гинекологических заболеваний в пределах компетенции акушерки (см. ГОСО, образовательную программу). Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При проведении практических занятий предусматривается деление групп на подгруппы численностью обучающихся не более 12 человек.

Для совершенствования практических навыков предусмотрена преддипломная практика по дисциплине.

Программа предоставляет право вносить обоснованные изменения и дополнения в формы, организацию, содержание, методы обучения. При обучении рекомендуется использование современной учебно-методической литературы, новых учебных и справочных пособий, электронных учебников, мультимедийных обучающих программ.

5 Контроль планируемого результата обучения

Форма контроля знаний включает исходный, текущий, промежуточный итоговый контроль. Предлагается при составлении рабочих учебных программ, компетентностно-ориентированных практических работ и тестовых заданий. Предусмотрено право выбора на формы проведения контроля. Итоговая аттестация проводится в виде комплексного экзамена по основным клиническим дисциплинам в 2 этапа: теория и практика.

Свищи. Причины их образования, симптомы, клиника. Профилактика, лечение и уход. Значение правильной организации родовспоможения в профилактике свищей.

Практическое занятие:

Работа в гинекологическом отделении. Осмотр больных с травмами женских половых органов, со свищами. Диагностика травм наружных и внутренних половых органов. Оказание неотложной помощи при кровотечениях. Подготовка больных к операциям. Выполнение манипуляций.

Тема 1.13 «Острый живот» в гинекологии. Оказание помощи на догоспитальном этапе. Реабилитация гинекологических больных

Внематочная беременность (трубная, яичниковая, брюшная, в рудиментарном роге). Разрыв трубы при трубной беременности. Прогрессирующая трубная беременность. Апоплексия яичника. Методы оперативного лечения. Профузные маточные кровотечения на почве подслизистой фибромиомы, ракового поражения матки, неполного аборта. Доврачебная помощь. Перекрут ножки кистомы и кисты яичника, доврачебная помощь, лечение. Тазовый перитонит. Методы консервативного и оперативного лечения. Показания и противопоказания к транспортировке больных с гинекологическими заболеваниями.

Практическое занятие:

Работа в гинекологическом отделении. Осмотр больных с «острым животом» при гинекологических заболеваниях, с кровотечением. Сбор анамнеза. Подготовка пациентки и инструментария для пункции брюшной полости через задний свод; подготовка набора инструментов для диагностического выскабливания полости матки. Ассистирование при малых гинекологических операциях. Оказание неотложной доврачебной помощи. Выполнение назначений врача. Реабилитация гинекологических больных.

Тема 1.14 Основы детской гинекологии

Значения состояния здоровья беременной женщины в развитии плода. Особенности развития половых органов девочки. Физиология периода полового созревания. Патология периода полового созревания. Гинекологические заболевания детского возраста. Организация специализированной гинекологической помощи детям, вопросы полового воспитания детей.

Практическое занятие:

Работа в кабинете детского гинеколога. Сбор анамнеза. Осмотр наружных половых органов. Подготовка девочек к специальным методам обследования. Подготовка инструментария к обследованию. Выписывание направлений на методы исследования.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері	6
3. Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны.	9
4. Оқу үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар. . .	15
5. Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау	15
6. Әдебиеттер және оқу құралдары	16

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

0301000 - «Емдеу ісі» мамандығы және 0301023 - «Акушер» біліктілігі бойынша Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартын (бұдан әрі-МЖМБС) енгізуге байланысты «Гинекология» бойынша жаңа үлгілік оқу бағдарламасы құрастырылды.

«Гинекология» пәнін оқу жалпы акушер үшін болашақ мамандардың кәсіптік құзыреттіліктерін қалыптастыру бағдарламасының бір бөлігі болып саналады. Үлгілік оқу бағдарламасында әйел жыныс мүшелерінің физиологиясы мен репродуктивтік жүйенің патологиясына, пациенттерді тексеру, емдеу әдістеріне, жедел жағдайда көмек көрсетуге және асқынулардың алдын-алуға үлкен көңіл бөлінген. Диспансерлік бақылау, отбасын жоспарлау принциптері енізілген.

Пәннің құрамына мына тараулар кіреді:

- акушерия-гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру;
- гинекологиялық науқастарды тексеру әдістері;
- әйел адамның репродуктивтік жүйесінің аурулары;
- отбасын жоспарлау;
- әйел жыныс ағзаларының обыралды жағдайларын диагностикалау;
- шұғыл көмек көрсету.

Бағдарлама басқа клиникалық пәндермен интеграцияны қарастырады: мейірбике ісінің негіздері, терапиядағы мейірбике ісі, хирургия және реанимациядағы мейірбике ісі және тағы да басқа жалпы кәсіптік пәндер.

МЖМБС бойынша базалық, кәсіптік және арнайы құзырлықты қалыптастыруға арналған модульдік оқытудың құрылымы енгізілген.

Оқу жұмыс бағдарламасын құрастырғанда білім беру ұйымы пәнді оқыту бойынша үлгілік оқу бағдарламасында бөлінген оқу уақытының көлемін қазіргі заманға сәйкес оқу технологиясын қолданған болса 15-25% -ке дейін өзгертуге құқықты. (ҚР МЖМБС 4.05-2008 «Орта білім. Техникалық және кәсіптік білім беру. Негізгі ережелер»).

Сабақты өткізу формалары:

- сабақтар оқу орнының сабақ кестесі бойынша жүргізіледі (теориялық, практикалық және жеке);
- студенттің өздік жұмысы сабақтан тыс уақытта жүргізіледі.

2 Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері

Білім бағдарламасында және стандартта жоспарланған оқыту нәтижелері	Үлгілік оқу бағдарламасында жоспарланған нәтижелер
Білім алушылар Базалық: БҚ 5. Қоғамда адамдар арасындағы қатынасты реттеуде адамгершілік ережелерін, диалектикалық дамудың негізгі заңдары	Пәнді оқып білудің нәтижесінде білім алушы: - Қазақстанда гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру ерекшеліктерін;

влагалищных лечебных процедур. Подготовка больной к операции и уход за ней в послеоперационном периоде. Определение группы крови и резус-фактора. Сбор материала, сохранение, оформление и отправка на гистологическое исследование. Ассистирование на малых гинекологических операциях. Участие в раздаче лекарств. Работа на посту и в процедурном кабинете.

Тема 1.10 Доброкачественные опухоли и опухолевидные образования. Предраковые заболевания женских половых органов

Понятие об опухолях и опухолевидных образованиях. Предраковые заболевания женских половых органов. Предраковые заболевания наружных половых органов (лейкоплакия, эритроплакия вульвы). Предраковые и фоновые заболевания шейки матки (эрозия шейки матки, дискератозы, лейкоплакия, эритроплакия, папилломы, дисплазии). Предраковые заболевания тела матки (железистая гиперплазия эндометрия, аденоматозные полипы, эндометриоз). Предраковые заболевания яичников. Доброкачественные опухоли. Опухоли вульвы и влагалища. Клиника, диагностика, принципы лечения. Профилактика.

Практическое занятие: Работа в женской консультации, в онкодиспансере. Осмотр больных с различными формами и локализациями злокачественных опухолей. Осмотр шейки матки на зеркалах. Взятие мазков на онкоцитологию. Заполнение документации. Сбор материала, сохранение, оформление, выписывание направлений на гистологическое исследование. Оформление экстренного извещения.

Тема 1.11 Злокачественные опухоли женских половых органов. Рак молочной железы

Злокачественные опухоли женских половых органов. Рак наружных половых органов. Рак и саркома влагалища. Рак шейки матки. Рак яичников. Рак маточных труб. Рак матки. Клиника, диагностика, лечение. Опухоли вульвы и влагалища у девочек.

Трофобластические заболевания (пузырный занос, хорионэпителиома). Этиопатогенез, клиника, диагностика, принципы лечения. Рак молочной железы. Клиника, современные методы диагностики, лечение.

Организация и значение массовых профилактических осмотров для раннего выявления и профилактики рака половых органов.

Практическое занятие:

Работа в женской консультации, в онкодиспансере. Осмотр больных с различными формами и локализацией злокачественных новообразований. Осмотр шейки матки на зеркалах. Взятие мазков на онкоцитологию. Заполнение документации. Сбор материала, сохранение, оформление, выписывание направлений на гистологическое исследование. Оформление экстренного извещения. Осмотр молочных желез. Выписывание направлений на маммографию.

Тема 1.12 Травмы женских половых органов

Повреждения наружных половых органов, ушибы, ранения, оказание первой помощи при них. Кровотечение из разрыва гимена, клитора. Этиология (рубцы, старческая атрофия, недоразвитие и т.д.), первая помощь, лечение.

Повреждения (ранения) внутренних половых органов: влагалища, матки, придатков матки. Первая помощь. Профилактика столбняка, гангрены.

бесед о пропаганде здорового образа жизни. Оформление извещений на сифилис, гонорею, СПИД.

Тема 1.7 Планирование семьи

Анатомо-физиологические особенности репродуктивной системы. Планирование семьи, как элемент первичной медико-санитарной помощи. Планирование семьи, задачи и методы. Программы по охране репродуктивного здоровья. Методы контрацепции – барьерные и химические, физиологические, внутриматочная контрацепция, гормональная, хирургическая, неотложная контрацепция, метод лактационной аменореи.

Практическое занятие: Работа в многопрофильных медицинских учреждениях по охране репродуктивного здоровья. Проведение медицинского общего осмотра пациента по планированию семьи. Оформление медицинской документации, ознакомление пациентов со всеми методами контрацепции и рекомендации.

Тема 1.8 Бесплодный брак. Основы сексологии и сексопатологии

Женское и мужское бесплодие. Первичное и вторичное бесплодие (определение этих понятий). Причины женского бесплодия (эндокринное, трубное и перинатальное, гинекологические заболевания). Причины мужского бесплодия. Патологическое состояние спермы. Обследование супругов, современные методы диагностики с целью выявления причин бесплодия. Лечение бесплодия в зависимости от выявленной причины. Экстракорпоральное оплодотворение и трансплантация эмбриона. Профилактика бесплодия. Понятие нормы в сексологии. Психология сексуальности. Мужская и женская сексуальность. Сексуальность, любовь и брак. Понятие о сексопатологии или медицинской сексологии. Особенности сексуальных расстройств. Основные проявления нормальной сексуальности у женщин и мужчин.

Практическое занятие: Работа в женской консультации, в кабинете планирования семьи. Обучение пациентов правильному использованию контрацептивов, индивидуальный подбор методов контрацепции. Проведение информационно-разъяснительной работы по планированию семьи. Сбор анамнеза. Взятие мазков на гормональный фон. Измерение базальной температуры. Выписывание направлений на обследование. Подготовка больной и инструментария к гистеросальпингографии, УЗИ, эндоскопическим методам исследования. Ассистирование при них.

Тема 1.9 Общая терапия гинекологических больных

Лечебно-охранительный режим в гинекологических учреждениях. Виды гинекологической помощи гинекологическим больным. Консервативные методы лечения: лекарственная терапия, гормонотерапия, вакцинотерапия, местные процедуры, физиотерапевтические методы лечения. Лучевая терапия, химиотерапия, переливание крови и кровезаменителей. Санаторно-курортное лечение. Лечебная гимнастика, гинекологический массаж, нетрадиционные методы лечения.

Хирургические методы лечения. Подготовка больных к малым и большим гинекологическим операциям. Лапароскопические операции, подготовка больных к ним. Особенности ухода за послеоперационными больными.

Практическое занятие:

Работа в гинекологическом отделении. Заполнение документации. Проведение

мен зандылықтарын, практикалық қызметте қолданыстағы заңдарды қолдана білуде;

БҚ 6. Саяси жүйе және саяси тәртіп, саясатқа деген адамдардың көзқарасы жайлы түсінігі болуда;

БҚ 7. Экономика негізі жайлы жалпы ережені, экономика негіздерін білуде, елдегі және шетелдегі экономикалық жағдайларды меңгере білуде;

БҚ 8. Қазіргі компьютерлік технологиялар жайлы түсінігі болуда және оларды қазіргі медицинада қолдана білуде, кәсіптік қызметте қазіргі ақпараттық технологияларды қолдана білуде;

БҚ 9. Рецепт жазуда, грек-латын терминдерінің мағынасын түсіндіре білуде, дәрілік заттардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтарын білуде;

БҚ 10. Тіршіліктің пайда болуы мен дамуының жалпы заңдылықтарын, қалыпты және патологиялық жағдайларда адам организміндегі тіндер жасушаларының, ағзалар мен жүйелердің құрылымы мен қызметін білуде;

БҚ 11. Тұқым қуалайтын аурулардың түрлерін және айқындау әдістерін меңгеруде және клиникалық пәндерді оқу кезінде алған білімдерін қолдана білуде;

БҚ 12. Себептердің, жағдайлардың және организмнің жауап қайтару қасиетінің аурудың пайда болуындағы, дамуындағы, нәтижесіндегі рөлін, адам организміндегі барлық тіндер мен ағзалардың орналасуы мен құрылымын, олардың негізгі атқаратын қызметтерін білуде және алған білімдерін клиникалық практикада қолдана білуде;

БҚ 13. Жасқа байланысты адам физиологиясын білуде және оларды арнайы пәндерді оқу кезінде қолдана білуде;

БҚ 14. Патологиялық реакциялардың сипатын анықтай білуде, микропрепараттар бойынша әртүрлі патологиялық үдерістерді микроско-

- пациенттердің репродуктивтік денсаулығын сақтаудағы ұлттық саясатты;

- босандыру мекемелерінің міндеттерін;

- гинекологиялық стационарларда аурухана ішілік инфекцияның алдын-алуды;

- гинекологиялық аурулардың этиопатогенезін, клиникасын;

- гинекологиялық науқастарды емдеу, тексеру және күтім жасау әдістерін;

- отбасын жоспарлауды, сексология мен сексопатология негіздерін;

- қыз балалар гинекологиясының негіздерін;

- эндокринология мен гинекологиядағы жаңа жетістіктерді;

- акушер біліктілігі аясында медициналық іс шараларды жүргізе білуі тиіс.

- гинекологиялық науқастарға емдеу диагностикалық іс-шараларды жүргізе білуді;

- отбасын жоспарлауға кеңес беруді;

- әртүрлі жас тобындағы гинекологиялық аурулардың алдын алу шараларын жүргізе білуде;

- операцияға қажетті құрал-жабдықтарды дайындай алуды;

- операция алдында және операциядан кейін науқастарға күтім жасауды жүзеге асыруды;

- гинекологиялық науқастарға шұғыл көмек көрсетуді;

- репродуктивтік денсаулық сақтау бойынша іс-шараларды жүргізуді;

- науқастарға диспансерлік бақылау жүргізуді;

<p>пиялау техникасын игере және оларды жіктей білуде;</p> <p>БҚ 15. Микробтардың, вирустардың табиғатын, олардың инфекциялық үдерістердің дамуындағы рөлін, медициналық ұйымдардың құрылымдық бөлімдеріндегі науқастар мен медицина қыметкерлерін инфекциялық бақылауда және олардың инфекциялық қауіпсіздігін білуде;</p> <p>Кәсіптік:</p> <p>КҚ 1. Науқастарға мейірбикелік күтім жасауды ұйымдастыруда және оларды бақылауда, ем-шараларды және медициналық іс-әрекеттерді орындау техникасын меңгеруде;</p> <p>КҚ 2. Ағзалар мен жүйелер қызметі бұзылыстарының негізгі симптомдары мен синдромдарын білуде, науқастарды зертханалық, функциональдық және аспаптық тексеру әдістеріне дайындау әдістемелерін игеруде;</p> <p>КҚ 3. Ересектер мен балаларға дәрігерге дейінгі және білікті медициналық шұғыл көмек көрсетуде;</p> <p>КҚ 8. Әртүрлі зақымданулар кезінде алғашқы медициналық жәрдем көрсету тәсілдерін, хирургиялық науқастарға күтім жасау әдістерін, жүрек-өкпе реанимациясы әдістемелерін меңгере білуде;</p> <p>КҚ 11. Барлық жас кезеңдерінде кездесетін аурулар дамуында және қауіпті жағдайларда қарқынды терапия мен реанимацияның қазіргі әдістемелерін игеруде және МҰ ауруханаларында науқастарға қалпына келтіру емін және оналту шараларын ұйымдастыра білуде;</p> <p>Арнайы:</p> <p>АҚ 13. Өмірге қауіп төндіретін және шұғыл жағдайларда медициналық көмек көрсете білуде;</p> <p>АҚ 21. Отбасын жоспарлаудың, гинекологиядағы емнің және алдын-алудың заманауи әдістерін білуде құзырлы болуы қажет.</p>	<p>- гинекологиялық аурулар кезінде акушер құзырлығына сәйкес медициналық іс-шараларды орындай алуы үйреніп алуы қажет.</p> <p>- этика мен деонтология;</p> <p>- отбасын жоспарлау;</p> <p>- гинекологиялық науқастарға күтім жасау мен бақылау;</p> <p>- гинекологиялық аурулардың алдын алу;</p> <p>- гинекологиялық науқастарға диспансерлік бақылау жүргізу мәселелері бойынша құзырлы болуы қажет.</p>
---	---

влагалища и матки. Опушение и выпадение матки и влагалища, методы диагностики, лечения, профилактика.

Практическое занятие: Работа в женской консультации. Осмотр больных с пороками развития половых органов, с неправильным положением матки, опущением стенок влагалища, с аномалиями развития половых органов. Сбор анамнеза. Осмотр на зеркалах, бимануальное исследование. Взятие мазков. Ведение медицинской документации. Подготовка гинекологических больных к гистеросальпингографии, УЗИ.

Тема 1.5 Нарушение функции репродуктивной системы женщины. Генетика в гинекологии

Аномалии менструальной функции. Дисфункциональные маточные кровотечения. Аменорея и гипоменструальный синдром. Альгодисменорея. Нейроэндокринные и вирильные синдромы. Ановуляторные маточные кровотечения. Ювенильные кровотечения. Понятие о медицинской генетике. Закономерности наследования признаков. Генеалогический метод изучения наследственности. Типы наследования. Классификация наследственных болезней. Основные группы заболеваний (хромосомные, моногенные, мультифакторные, врожденные пороки развития, синдромальные комплексы). Основные методы диагностики (медико-генетическое консультирование, анамнез родословной).

Практическое занятие: Работа в женской консультации, гинекологическом отделении. Сбор анамнеза. Демонстрация и разбор больных с различными видами расстройств менструальной функции. Взятие мазка на гормональные исследования. Проведение тестов функциональной диагностики (симптом «зрачка», «папоротника», измерение базальной температуры). Выписывание направлений на гормональные исследования. Ведение менструального календаря. Оказание неотложной помощи при маточных кровотечениях.

Тема 1.6 Воспалительные заболевания женских половых органов

Общие данные о воспалительных заболеваниях женских половых органов, возбудители, пути их проникновения в женские органы. Понятия об экзогенной и эндогенной инфекции. Специфические воспалительные заболевания женских половых органов (гонорейные заболевания женских половых органов, гонорея в раннем детском возрасте). Критерии излеченности гонореи.

Неспецифические воспалительные заболевания нижнего и верхнего отдела половых органов: неспецифические вагиниты, кандидозы.

Септические заболевания женских половых органов (септическое заболевание с местной локализацией, общее септическое заражение).

Инфекции, передаваемые половым путем. Вирусные заболевания (вирус простого герпеса). Хламидиоз половых органов. Уреаплазмоз. Трихомониаз. Принципы лечения воспалительных заболеваний женских половых органов. Профилактика воспалительных заболеваний и ЗППП. Профилактика СПИДа.

Практическое занятие: Работа в женской консультации, гинекологическом отделении. Сбор анамнеза. Взятие мазков из цервикального канала, уретры, влагалища. Выписывание направлений на исследование мазков. Бимануальное исследование. Ведение медицинской документации. Выполнение назначений врача. Проведение

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Раздел 1.

Тема 1.1 Введение. Организация гинекологической помощи. Этика и деонтология в гинекологии

Понятие о гинекологии. Связь гинекологии с другими медицинскими науками. Виднейшие ученые-основоположники русской гинекологии. Организация гинекологической помощи в Республике Казахстан. Законодательство по «Охране материнства и детства». Профилактическое направление в гинекологии. Организация гинекологической помощи в городе и сельской местности. Современные достижения в гинекологии. Этика и деонтология в гинекологии.

Тема 1.2 Методика обследования больных с гинекологическими заболеваниями

Методика сбора анамнеза. Общий анамнез и его значение. Акушерско-гинекологический анамнез и его значение. Общее состояние здоровья в настоящее время. Здоровье мужа. Анамнез гинекологического заболевания. Методы объективного исследования больных. Методика гинекологического исследования больных. Методика обследования молочных желез.

Практическое занятие: Работа в женской консультации, гинекологическом отделении. Знакомство с устройством и оборудованием гинекологического кабинета, особенности работы в нем, ведение картотеки на диспансерных больных, диспансеризация и принципы ее проведения. Умение приема больных, заполнение документации. Методика сбора анамнеза: общего и гинекологического. Осмотр наружных половых органов, осмотр на зеркалах, взятие мазков на степень чистоты, гонорейю, определение по мазкам степеней чистоты влагалища. Ведение менструального календаря. Ведение медицинской документации.

Тема 1.3 Дополнительные методы обследования больных с гинекологическими заболеваниями

Дополнительные методы обследования гинекологических больных. Методика и техника гинекологических исследований. Подготовка больных к гинекологическим исследованиям.

Практическое занятие: Работа в женской консультации, гинекологическом отделении. Сбор анамнеза. Осмотр наружных половых органов, бимануальное исследование. Отработка методики взятия материала для различных видов исследования. Взятие мазков на атипичные клетки, тесты функциональной диагностики (симптома «зрачка», «папоротника», измерение базальной температуры). Сбор материала, оформление и отправка на гистологическое исследование. Ассистирование при проведении дополнительных методов исследования.

Тема 1.4 Аномалии развития женских половых органов. Неправильные положения матки, опущение и выпадение матки и влагалища

Физиологическое развитие половых органов у женщины. Возможные причины пороков развития половых органов. Роль и тератогенное воздействие внешней среды на наследственность. Пороки развития наружных половых органов. Пороки развития

3 Гинекология пәнінің тақырыптық жоспары мен мазмұны

3.1. Пәнінің тақырыптық жоспары

Күндізгі оқу нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағ)				
р/с №	Тараулар мен тақырыптардың атауы	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
IV курс V семестр		60	20	40
1.1	Кіріспе. Қазақстан Республикасында гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Гинекологиядағы этика мен деонтология	2	2	-
1.2	Гинекологиялық аурулармен сырқаттанатын науқастарды тексерудің әдістері	8	2	6
1.3	Гинекологиялық аурулармен сырқаттанатын науқастарды тексерудің қосымша әдістері	8	2	6
1.4.	Әйел жыныс мүшелерінің даму ақаулары. Жатырдың дұрыс орналаспауы, жатыр мен қынаптың төмен түсуі және шығып кетуі	10	2	6
1.5.	Әйелдердің репродуктивті жүйе қызметінің бұзылуы. Гинекологиядағы генетика		2	
1.6.	Әйел жыныс мүшелерінің қабыну аурулары	16	4	12
1.7.	Отбасын жоспарлау	10	2	6
1.8.	Некедегі бедеулік. Сексология және сексопатология негіздері		2	
1.9.	Гинекологиялық науқастарды жалпы емдеу	6	2	4
IV курс VI семестр		60	20	40
1.10.	Қатерсіз ісіктер және ісік тәрізді түзілістер. Әйел жыныс мүшелерінің обыралды аурулары	18	6	12
1.11.	Әйел жыныс мүшелерінің қатерлі ісіктері. Сүтбез обыры	12	6	6
1.12.	Әйел жыныс ағзаларының жарақаттануы	8	2	6
1.13.	Гинекологиядағы «Іштеспе». Дәрігерге дейінгі көмек көрсету. Гинекологиялық науқастарды оңалту	16	4	12
1.14.	Балалар гинекологиясының негізі	6	2	4
Барлығы		120	40	80

3.2 Пәннің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 тарау

1.1 тақырып Кіріспе. Қазақстан Республикасында гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Гинекологиядағы этика мен деонтология

Гинекология туралы түсінік. Басқа ғылымдармен гинекологияның байланысы. Орыс гинекологиясының негізін қалаушылар. Қазақстан Республикасында акушер-гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. «Ана мен баланы қорғау» туралы заңдылықтар. Гинекологиядағы адын алу бағыттары. Қала мен ауылдық жерлерде гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Гинекологияның қазіргі уақыттағы жетістіктері. Гинекологиядағы этика және деонтология мәселелері.

1.2 тақырып Гинекологиялық аурулармен сырқаттанатын науқастарды тексерудің әдістері

Анамнезін жинау әдістемесі. Жалпы анамнез және оның мәні. Акушер-гинекологиялық анамнез және оның мәні. Қазіргі кездегі денсаулықтың жалпы жағдайы. Жұбайының денсаулығы. Гинекологиялық аурулардың анамнезі. Объективті зерттеу әдістері. Науқастарды гинекологиялық зерттеу тәсілдері. Сүт бездерін тексеру әдістемесі.

Практикалық сабақ: Әйелдерге кеңес беретін мекемелерде, гинекологиялық бөлімшелерде жұмыс істеу. Гинекологиялық кабинеттің құрылысымен және жабдықталуымен танысу, онда жұмыс істеу ерекшеліктері, диспансерлік бақылауда болатын науқастардың картасын жүргізу, диспансерлеу және оны жүргізу принциптері. Науқастарды қабылдай алу, медициналық құжаттамаларды толтыра алу. Жалпы және гинекологиялық анамнездерін жинау тәсілдері. Сыртқы жыныс жолдарын қарау, гинекологиялық айнада қарау, тазалық дәрежесін, созды анықтау үшін жағынды алу, жағындының нәтижесі бойынша қынаптың тазалық дәрежесін анықтау. Етеккір күнтізбесін жүргізу. Медициналық құжаттамаларды толтыру.

1.3 тақырып Гинекологиялық аурулармен сырқаттанатын науқастарды тексерудің қосымша әдістері

Гинекологиядағы зерттеудің қосымша әдістері. Гинекологиялық зерттеудің тәсілдері мен техникасы. Науқастарды гинекологиялық тексеруге әзірлеу.

Практикалық сабақ: Әйелдерге кеңес беретін мекемелерде, гинекологиялық бөлімшелерде жұмыс істеу. Анамнезін жинау. Сыртқы жыныс жолдарын қарау, бимануалды тексеру. Тексерудің әр түріне жағынды алу тәсілдері. Атипиялық жасушаларға жағынды алу, функционалды диагностикалау тестілері («қарашық», «папоротник» симптомдары, тікішектің температурасын өлшеу). Гистологиялық зерттеулерге материалдар жинау, оны рәсімдеу, зертханаға жіберу. Тексерудің қосымша тәсілдерін жүргізу кезінде көмектесу.

1.4 тақырып Әйел жыныс мүшелерінің даму ақаулары. Әйел жыныс мүшелерінің физиологиялық дамуы. Әйел жыныс мүшелерінің даму ақауларының мүмкін болатын себептері. Сыртқы органың тұқымқуалаушылықта алатын рөлі және оның тератогенді әсері. Сыртқы жыныс мүшелерінің даму ақаулары. Қынаптың және жатырдың даму ақаулары. Жатыр мен қынаптың төмен түсуі мен шығып кетуі, диагностика тәсілдері, емдеу, алдын-алу.

3 Тематический план и содержание дисциплины «Гинекология»

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Количество учебного времени при очной форме обучения (час.)			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		Всего	Теория	Практика
IV курс V семестр				
		60	20	40
1.1	Введение. Организация гинекологической помощи в РК. Этика и деонтология в гинекологии	2	2	-
1.2	Методика обследования больных с гинекологическими заболеваниями	8	2	6
1.3	Дополнительные методы обследования больных с гинекологическими заболеваниями	8	2	6
1.4	Аномалии развития женских половых органов. Неправильные положения матки, опущение и выпадение матки и влагалища	10	2	6
1.5	Нарушение функции репродуктивной системы женщины. Генетика в гинекологии		2	
1.6	Воспалительные заболевания женских половых органов	16	4	12
1.7	Планирование семьи	10	2	6
1.8	Бесплодный брак. Основы сексологии и сексopatологии		2	
1.9	Общая терапия гинекологических больных	6	2	4
IV курс VI семестр				
		60	20	40
1.10	Доброкачественные опухоли и опухолевидные образования. Предраковые заболевания женских половых органов	18	6	12
1.11	Злокачественные новообразования женских половых органов. Рак молочной железы	12	6	6
1.12	Травмы женских половых органов	8	2	6
1.13	«Острый живот» в гинекологии. Оказание помощи на догоспитальном этапе. Реабилитация гинекологических больных	16	4	12
1.14	Основы детской гинекологии	6	2	4
	Всего:	120	40	80

<p>БК 13. Знать физиологию человека в различных возрастных периодах и использовать их при изучении специальных дисциплин;</p> <p>БК 14. Определить характер патологической реакции, владеть техникой микроскопирования и дифференцирования различных патологических процессов по микропрепаратам;</p> <p>БК 15. Знать природу микробов, вирусов, их роль в развитии инфекционного процесса, инфекционного контроля и инфекционной безопасности пациентов и медицинского персонала в структурных подразделениях медицинских организаций.</p> <p>Профессиональными:</p> <p>ПК 1. Уметь организовывать сестринский уход и наблюдение за пациентами, владеть техникой выполнения процедур и манипуляций;</p> <p>ПК 2. Знать основные симптомы и синдромы нарушений функций систем и органов, владеть методикой подготовки пациентов к лабораторным, функциональным и инструментальным методам исследования;</p> <p>ПК 3. Уметь оказывать неотложную доврачебную медицинскую помощь и квалифицированную медицинскую помощь взрослому и детскому населению;</p> <p>ПК 8. Владеть приемами первой медицинской помощи при различных видах повреждений, методами ухода за хирургическими больными, методами сердечно-легочной реанимации;</p> <p>ПК 11. Владеть современными методами интенсивной терапии и реанимации при заболеваниях и критических состояниях во всех возрастных группах и знать организацию восстановительного лечения и реабилитации пациентов в условиях стационара МО.</p> <p>Специальными:</p> <p>СК 13. Уметь оказывать медицинскую помощь при неотложных и угрожающих жизни состояниях.</p> <p>СК 21. Знать новые современные методы профилактики и лечения в гинекологии, методы планирования семьи</p>	<p>- оказывать неотложную помощь гинекологическим больным;</p> <p>- проводить мероприятия по сохранению репродуктивного здоровья женщины;</p> <p>- проводить диспансеризацию гинекологических больных;</p> <p>- проводить медицинские процедуры в пределах компетенции акушерки при гинекологических заболеваниях.</p> <p>Компетентен в вопросах:</p> <p>- этики и деонтологии;</p> <p>- планирования семьи;</p> <p>- ухода и наблюдения за гинекологическими больными;</p> <p>- профилактики гинекологических заболеваний;</p> <p>- диспансеризации гинекологических больных.</p>
---	---

Практикалық сабақ: Әйелдерге кеңес беретін мекемелерде жұмыс істеу. Жыныс мүшелерінің даму ақаулары, жатырдың дұрыс орналаспауы, қынап қабырғаларының төмен түсуі, жыныс мүшелерінің аномалиясы бар науқастарды қарау. Анамнезін жинау. Гинекологиялық айнада қарау, бимануалды тексеру. Жағынды алу. Медициналық құжаттамаларды толтыру. Гинекологиялық науқастарды гистеросальпингографияға, УДЗ – ге әзірлеу.

1.5 тақырып Әйелдердің репродуктивті жүйе қызметінің бұзылуы. Гинекологиядағы генетика

Етеккір қызметінің аномалиясы. Дисфункционалды жатырдан қан кету. Аменорея және гипоменструалды синдром. Альгодисменорея. Нейроэндокриндік және вирилдік синдромдар. Ановуляциялық қан кету. Жасөспірімдік қан кету. Медициналық генетика туралы түсінік. Тұқымқуалаушылық белгілерінің заңдылықтары. Тұқымқуалаушылықты зерттеудің генеалогиялық тәсілі. Тұқым қуалау түрлері. Тұқымқуалау аурулардың жіктелімі. Аурулардың негізгі топтары (хромосомалық, моногендік, мультифакторлы, туа пайда болған ақаулар, синдромдары). Диагностикалаудың негізгі әдістері (медицина-генетикалық кеңес беру, шежіре анамнезі).

Практикалық сабақ: Әйелдерге кеңес беретін мекемелерде, гинекологиялық бөлімшелерде жұмыс істеу. Анамнезін жинау. Етеккір қызметінің әртүрлі бұзылыстары бар науқастарды көрсету және талдау. Гормоналды зерттеуге жағынды алу. Функционалды диагностикалау тестілері («қарашық», «папоротник») симптомдары, тікішектің температурасын өлшеу). Гормоналды тексерулерге жолдама жазу. Етеккір күнтізбесін жүргізу. Жатырдан қан кету кезінде шұғыл көмек көрсету.

1.6 тақырып Әйел жыныс мүшелерінің қабыну аурулары

Әйел жыныс мүшелерінің қабыну аурулары туралы жалпы мәліметтер, қоздырғыштар және олардың әйелдің жыныс мүшелеріне ену жолдары. Экзогенді және эндогенді инфекция туралы түсінік. Әйел жыныс мүшелерінің спецификалық қабыну аурулары (әйел жыныс мүшелерінің соз аурулары, ерте балалық шақтағы соз ауруы). Соз ауруларынан сауығу критерийлері.

Жыныс мүшелерінің төменгі және жоғарғы бөлімдерінің бейспецификалық қабыну аурулары: бейспецификалық вагиниттер, кандидоздар.

Әйел жыныс мүшелерінің сепсистік аурулары (жергілікті сепсистік аурулар, жалпы сепсистік зарарлану).

Жыныс жолдары арқылы берілетін аурулар. Вирустық аурулар (қарапайым герпес вирусы). Жыныс мүшелерінің хламидиоз ауруы. Уреаплазмоз. Трихомониаз. Әйел жыныс мүшелерінің қабыну ауруларын емдеу принциптері. Қабыну аурулары мен ЖЖБА-н алдын алу. ЖИТС-н алдын алу.

Практикалық сабақ: Әйелдерге кеңес беру мекемелері мен гинекологиялық бөлімшелерде жұмыс істеу. Анамнезін жинау. Цервикалды каналдан, үрпіден, қынаптан жағынды алу. Жағындыны зерттеуге жолдама жазу. Бимануалды тексеру. Медициналық құжаттамаларды толтыру. Дәрігердің нұсқауларын орындау. Салауатты өмір салтын насихаттау туралы сұхбат жүргізу. Мезез, соз, ЖИТС аурулары бойынша хабарлама беру.

1.7 тақырып Отбасын жоспарлау

Репродуктивті жүйенің анатомия- физиологиялық ерекшеліктері. Алғашқы медицина – санитариялық көмек көрсету элементі ретінде отбасын жоспарлау. Отбасын жоспарлау, міндеттері мен әдістері. Репродуктивті денсаулықты қорғау бағдарламалары. Контрацепция әдістері-тосқауылдық, химиялық, физиологиялық, жатыр ішілік контрацепция, гормоналдық, хирургиялық, шұғыл контрацепция, лактациялық аменорея әдістері.

Практикалық сабақ:

Көпсалалы медициналық мекемелерде репродуктивті денсаулықты қорғау бойынша жұмыс істеу. Отбасын жоспарлау бойынша пациентке жалпы медициналық қарау жүргізу. Медициналық құжаттамаларды рәсімдеу және пациенттерді контрацепциялық барлық әдістерімен таныстыру, нұсқаулар беру.

1.8 тақырып Некедегі бедеулік. Сексология және сексопатология негіздері

Әйел және еркек бедеуліктері. Ілкі және салдарлық бедеуліктер (осы түсініктерге анықтама). Әйел бедеулігінің себептері (эндокриндік, жатыр түтікшелік және перинаталдық, гинекологиялық аурулар). Еркек бедеулігінің себептері. Шәуьеттің патологиялық түрлері. Ерлі-зайыптылардың бедеулік себепін анықтау үшін қазіргі заманға сай тексеру тәсілдері. Анықталған белгілеріне байланысты бедеулікті емдеу. Экстракорпоралды ұрықтандыру және ұрық трансплантациясы. Бедеуліктің алдын алу. Сексологиядағы қалыпты жағдайлар туралы түсінік. Сексуалдықтың психологиясы. Әйел және еркек сексуалдылығы. Сексуалдық махаббат және неке. Медициналық сексология және сексопатология туралы түсінік. Сексуалдық бұзылыстардың ерекшеліктері. Қалыпты жағдайлардағы еркек және әйел сексуалдылығының негізгі белгілері.

Практикалық сабақ:

Әйелдерге кеңес беру мекемелерінде және отбасын жоспарлау кабинетінде жұмыс істеу. Пациенттерге контрацептивті дұрыс қолдану туралы үйрету және контрацепция әдісін жеке түрде тандау. Отбасын жоспарлау бойынша ақпараттық- түсіндірме жұмыстарын жүргізу. Анамнезін жинау. Гормоналдық фонға жағынды алу. Тікішек температурасын өлшеу.Тексерулерге жолдама жазу. Гистеросальпингография, УДЗ, эндоскопиялық зерттеу әдістеріне науқасты және құралдарды әзірлеу. Оларды жүргізуге көмектесу.

1.9 тақырып Гинекологиялық науқастарды жалпы емдеу

Гинекологиялық мекемелердегі емдік-сақтау режимдері. Гинекологиялық науқастарға гинекологиялық ем көрсету түрлері. Емдеудің консервативті әдістері: дәрі-дәрмекпен, гормонмен емдеу, вакцилотерапия, жергілікті емдеу шаралары, емдеудің физиотерапевтік әдістері. Сәулелік емдеу, химиялық емдеу, қан және қан алмастыратын заттарды құю. Санаторлы- курорттық емдеу. Емдік гимнастика, гинекологиялық массаж, емдеудің дәстүрлі емес әдістері.

Хирургиялық емдеу әдістері. Кіші және үлкен көлемді гинекологиялық операцияларға науқасты даярлау. Лапароскопиялық операциялар, оларға науқастарды әзірлеу. Операциядан кейінгі науқастарға күтім жасау ерекшеліктері.

Практикалық сабақ: Гинекологиялық бөлімшелерде жұмыс істеу. Құжаттамаларды толтыру. Қынапқа жергілікті емдік шараларды жүргізу. Науқасты операцияға

2 Планируемые результаты обучения дисциплины

Результаты обучения, запланированные в стандарте и образовательной программе	Результаты, запланированные в типовой учебной программе
<p>Обучающийся должен обладать следующими компетенциями:</p> <p>Базовыми:</p> <p>БК 5. Знать нравственные нормы регулирования отношений между людьми в обществе, основные законы и закономерности диалектического развития, использовать основные понятия и действия законов в практической деятельности;</p> <p>БК 6. Иметь представление о политических системах и политических режимах, человеческом измерении политики;</p> <p>БК 7. Знать общие положения экономической теории, владеть основами экономики, экономической ситуации в стране и за рубежом;</p> <p>БК 8. Иметь представление о современных компьютерных технологиях и их применении в современной медицине, использовать современные информационные технологии в профессиональной деятельности;</p> <p>БК 9. Уметь выписывать рецепты, объяснить значения терминов греко-латинского происхождения, знать общие закономерности фармакодинамики и фармакокинетики лекарственных средств;</p> <p>БК 10. Знать общие закономерности происхождения и развития жизни, строение и функционирование клеток тканей, органов и систем организма в норме и в патологии;</p> <p>БК 11. Владеть методикой установления типов и форм наследственных болезней и использовать полученные знания при изучении клинических дисциплин;</p> <p>БК 12. Знать роль причин, условий и реактивных свойств организма в возникновении, развитии и исходе болезни, месторасположение и строение всех тканей и органов тела человека, их основные функции и применять полученные знания в клинической практике;</p>	<p>В результате изучения дисциплины обучающийся знает:</p> <ul style="list-style-type: none"> - особенности организации гинекологической помощи в Казахстане; - национальную политику репродуктивного здоровья женщин; - задачи родовспомогательных учреждений; - профилактику внутрибольничной инфекции в гинекологических стационарах; - этиопатогенез, клинику гинекологических заболеваний; - методы обследования, лечения гинекологических больных и ухода за ними; - планирование семьи, основы сексологии и сексопатологии; - гинекологические заболевания детского возраста; - новейшие достижения в области эндокринологии и гинекологии; - алгоритмы проведения медицинских процедур в пределах компетенции акушерки. <p>умеет:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проводить лечебно-диагностические манипуляции гинекологическим больным; - проводить консультации по вопросам планирования семьи; - проводить профилактику гинекологических заболеваний в различных возрастных группах; - подготовить инструменты к операции; - осуществлять уход за больными в пред- и послеоперационный период;

1 Пояснительная записка

Настоящая типовая учебная программа «Гинекология» разработана в связи с введением нового Государственного общеобязательного стандарта образования (далее - ГОСО) по специальности 0301000 - «Лечебное дело» квалификации 0301023 - «Акушер(ка)».

Изучение дисциплины «Гинекология» является неотъемлемой частью программы формирования профессиональной компетенции будущего специалиста. В типовой учебной программе уделяется большое внимание вопросам физиологии и патологии репродуктивной функции женщины, принципам диспансерного наблюдения за гинекологическими больными, методам обследования больных, оказания неотложной помощи, профилактике осложнений, организации службы планирования семьи с учетом компетенций.

Предмет включает в себя разделы:

- организация гинекологической помощи;
- методы обследования гинекологических больных;
- основные заболевания репродуктивной системы женщины;
- планирование семьи;
- диагностика предраковых состояний женских половых органов;
- оказание неотложной помощи.

Программа предусматривает интеграцию с другими клиническими дисциплинами: «Основы сестринского дела», «Сестринское дело в терапии», «Сестринское дело в хирургии и реанимации», также с общепрофессиональными дисциплинами.

Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций.

При разработке рабочих учебных программ организация образования имеет право изменять объем учебного времени, выделенного в типовом учебном плане на изучение дисциплины, в пределах 15-25%, при сохранении объема учебного времени, отведенного на цикл, при использовании современных технологий обучения (ГОСО РК 4.05-2008 «Образование среднее. Техническое и профессиональное. Основные положения»).

Формы проведения занятий:

- учебные занятия по расписанию учебного заведения (теоретические, практические и индивидуальные);
- самостоятельные занятия обучающихся во внеурочное время.

даярлау және операциядан кейін күтім жасау. Қан тобын және резус- факторын анықтау. Гистологиялық зерттеуге материал алу, сақтау, оны рәсімдеп жолдау. Кіші көлемді операцияларға қатысу. Дәрілік заттарды таратуға қатысу. Емшара кабинетінде және кезекшілік бөлімде жұмыс істеу.

1.10 тақырып Қатерсіз ісіктер және ісік тәрізді түзілістер. Әйел жыныс мүшесінің обыралды аурулары

Ісіктер және ісік тәрізді түзілістер туралы түсінік. Әйел жыныс мүшелерінің обыралды аурулары. Сыртқы жыныс мүшелерінің обыралды аурулары: лейкоплакия, сарпайдың эритроплакиясы. Жатыр мойнағының обыралды және астарлас аурулары: жатыр мойнағының эрозиясы, дискератоздар, лейкоплакия, эритроплакия, папилломалар, дисплазиялар. Жатыр денесінің обыралды аурулары (эндометрияның безді гиперплазиясы, аденоматозды полиптер, эндометриоз). Анабездің обыралды аурулары. Қатерсіз ісіктер. Сарпай және қынаптың ісіктері. Клиникасы, диагностикасы, емдеу принциптері. Алдын алу.

Практикалық сабақ:

Әйелдерге кеңес беретін мекемелерде, онкологиялық диспансерлерде жұмыс істеу. Өртүрлі пішінді және әртүрлі орналасқан қатерлі ісіктермен сырқаттанатын науқастарды қарап тексеру. Жатыр мойнағын айнамен қарау. Онкоцитологияға жағынды алу. Құжаттамаларды толтыру. Материалдар алу, оларды сақтау, гистологиялық зерттеулерге жіберілетін жолдаманы рәсімдеу. Шұғыл хабарламаны рәсімдеу.

1.11 тақырып Әйел жыныс мүшелерінің қатерлі ісіктері. Сүтбез обыры

Әйел жыныс мүшелерінің қатерлі ісіктері. Сыртқы жыныс мүшелерінің обыры. Қынаптың обыры мен саркомасы. Жатыр мойнағының обыры. Анабез обыры. Жатыр түтігінің обыры. Жатыр обыры. Клиникасы, диагностикасы, емі. Қыздардағы сарпай мен қынаптың ісіктері.

Трофобластикалық аурулар (көпіршік кірме, хорионэпителиома). Этиопатогенезі, клиникасы, диагностикасы, емдеу принциптері. Сүтбез обыры. Клиникасы, диагностиканың қазіргі әдістері, емі.

Жыныс мүшелерінің обырын ерте анықтау және алдын алу үшін жаппай алдын ала қарап тексеруді ұйымдастыру және оның маңызы.

Практикалық сабақ:

Әйелдерге кеңес беретін мекемелерде, онкологиялық диспансерлерде жұмыс істеу. Өртүрлі пішінді және әртүрлі орналасқан қатерлі ісіктермен сырқаттанатын науқастарды қарап тексеру. Жатыр мойнағын айнамен қарау. Онкоцитологияға жағынды алу. Құжаттамаларды толтыру. Материалдар алу, оларды сақтау, гистологиялық зерттеулерге жіберілетін жолдаманы рәсімдеу. Шұғыл хабарламаны рәсімдеу. Сүтбезді қарап тексеру. Маммографияға жолдама жазып беру.

1.12 тақырып Әйел жыныс мүшелерінің жарақаттануы

Сыртқы жыныс мүшелерінің зақымдануы, соғылуы, жарақаттануы, алғашқы көмек көрсету. Қызперде мен делікпенің жыртылуы кезінде қан кету. Этиологиясы (тырғықтар, кәрілік атрофия, дұрыс дамымауы және т.б.), алғашқы жәрдем көрсету және емдеу.

Ішкі жыныс мүшелерінің (қынаптың, жатырдың, жатыр қосалқыларының) зақымдануы. Алғашқы жәрдем көрсету. Сіреспе мен гангренаның алдын алу.

Жыланкөздер. Олардың пайда болу себептері, симптомдары, клиникасы. Алдын алу, емдеу және күтім жасау. Жылынкөздердің алдын алу кезінде босандыруды дұрыс ұйымдастырудың маңызы.

Практикалық сабақ:

Гинекологиялық бөлімшелерде жұмыс істеу. Әйел жыныс мүшелерінің жарақаттары мен жыланкөздері бар науқастарды қарап тексеру. Сыртқы және ішкі жыныс мүшелерінің жарақаттарын диагностикалау. Қан кету кезінде шұғыл жәрдем көрсету. Операцияға науқастарды дайындау. Медициналық іс-әрекеттерді орындау.

1.13 тақырып Гинекологиядағы «Іштеспе». Дәрігерге дейінгі көмек көрсету. Гинекологиялық науқастарды оңалту

Жатырдан тыс жүктілік (түтіктік, анабездік, құрсақтық, рудиментарлы мүйізшеде). Түтіктік жүктілік кезінде жатыр түтігінің жарылуы. Үдемелі түтіктік жүктілік. Анабез апоплексиясы. Операциялық жолмен емдеу әдістері. Сілемей астындағы фибромиома, жатырдың обырлық зақымдануы, түсік тастау салдарынан жатырдан көптеп қан кету. Дәрігерге дейін көмек көрсету. Кистома мен анабез кистасы аяқшасының қайырылып қалуы, дәрігерге дейінгі көмек көрсету, емдеу. Жамбастық перитонит. Консервативті және операциялық жолдармен емдеу әдістері. Гинекологиялық аурулармен сырқаттанатын науқастарды тасымалдау көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері.

Практикалық сабақ:

Гинекология бөлімшесінде жұмыс істеу. Гинекологиялық аурулар, қан кету салдарынан болған іштеспе кезінде науқастарды қарап тексеру. Анамнезді жинау. Жатырдың артқы күмбезі арқылы құрсақ қуысына пункция жасау үшін науқасты және құрал-жабдықтарды дайындау; жатыр қуысын диагностикалық мақсатта қырнау үшін құрал-жабдықтарды дайындау. Шағын гинекологиялық операциялар кезінде көмектесу. Дәрігерге дейін шұғыл көмек көрсету. Дәрігердің нұсқауын орындау. Гинекологиялық науқастарды оңалту.

1.14 тақырып Балалар гинекологиясының негізі

Іштегі нәресте дамуында жүкті әйел денсаулығының маңызы. Қыздардағы жыныс мүшелер дамуының ерекшеліктері. Жыныстық жетілу кезеңінің физиологиясы. Жыныстық жетілу кезеңінің патологиясы. Балалық шақтағы гинекологиялық аурулар. Балаларға мамандандырылған гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру, балалардағы жыныстық тәрбие мәселелері.

Практикалық сабақ:

Балалар гинекологы кабинетінде жұмыс істеу. Анамнез жинау. Сыртқы жыныс мүшелерін қарап тексеру. Арнайы зерттеу әдістеріне қыздарды дайындау. Тексеруге құрал-жабдықтарды дайындау. Зерттеу әдістеріне жолдама жазып беру.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	20
2. Планируемые результаты обучения дисциплины	21
3. Тематический план и содержание дисциплины	23
4. Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса	29
5. Контроль планируемого результата обучения	29
6. Литература и средства обучения	30

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

Авторы:

1. Дуйсенова Н.С. – преподаватель акушерства и гинекологии ГККП «Западно-Казахстанский медицинский колледж»;
2. Исакова Л.А. – преподаватель акушерства и гинекологии ГККП «Западно-Казахстанский медицинский колледж».

Эксперты:

1. Дмитриенко Н.Б. – директор Перинатального центра Западно-Казахстанской области;
2. Джумашева Т.С. – заместитель директора по лечебной работе Перинатального центра Западно-Казахстанской области;
3. Еламанова Ф.И. – преподаватель ЦМК «Хирургия, акушерство и гинекология» Актюбинского медицинского колледжа.

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки и ГККП «Западно-Казахстанский Медицинский колледж» г. Уральск.

2 ВВЕДЕНА впервые.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным общеобязательным стандартом образования 2010 г. по специальности 0301000 - «Лечебное дело» квалификации 0301023 - «Акушер(ка)».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министерства здравоохранения Республики Казахстана от 5 августа 2010 г. № 604.

4 Оқу үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологиясын таңдау пәннің мазмұндық ерекшелігіне байланысты және білім алушылардың мейірбикенің біліктілігіне сәйкес гинекологиялық аурулармен сырқаттанатын науқастарға, жүкті әйелдерге, босанатын және босанған әйелдерге күтім жасауда білімін, іскерлігін, дағдысын қалыптастыруға бағытталуы керек (МЖМБС және білім беру бағдарламасын қараңыз). Білім алушылардың базалық, кәсіптік және арнайы құзырлықтарын қалыптастыру мақсатында МЖМБС сәйкес модульдік оқыту құрылымы енгізілген. Практикалық сабақты жүргізу кезінде топтарды білім алушылардың саны 8 адамнан аспайтын топшаларға бөлу қарастырылған.

Практикалық дағдыларды жетілдіру үшін пән бойынша диплом алды практика қарастырылған.

Бағдарлама оқытудың түріне, ұйымдастырылуына, мазмұны мен оқыту әдісіне дәйекті өзгертулер мен толықтырулар енгізуге құқық береді. Оқыту барысында қазіргі заманға сай оқу-әдістемелік әдебиеттерді, жаңа оқу және анықтама құралдарын, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқу бағдарламаларын қолдану ұсынылады.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Білімді бақылау түрлеріне бастапқы, ағымды, аралық және қорытынды бақылау енеді. Оқу жұмыс бағдарламасын құрастырғанда құзырлы-бағдарлау практикалық жұмыстар және тест тапсырмалары құрастырылады. Бақылау түрін таңдау құқығы қарастырылған. Қорытынды аттестация негізгі клиникалық пәндер бойынша кешенді түрде 2 кезең бойынша өткізіледі: теория және практика.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер:

Мемлекеттік тілде

1. Раисова А.Т., Нұрқасымова Р.Ф. Оқулық «Акушерия және гинекология» – Алматы. 2006
2. Көзденева Р.С., Сейітмәмбетова Н.Қ., Оқулық «Гинекология» – Алматы. 2000.

Орыс тілінде

1. Акушерство и гинекология. И.К. Славянова. – Ростов-на-Дону, «Феникс», 2007.
2. Гинекология. Г.С. Василевская, В.И. Грищенко, Н.А. Щербина, В.П. Юровская. – Ростов-на-Дону, «Феникс». – 2007.

6.2 Қосымша әдебиеттер

1. Акушерство и гинекология неотложная помощь. Под ред. Г.К. Степанковской, Б.М. Венцовского. – М., Эксмо, 2008.
2. Внутрибольничная инфекция: учебное пособие. В.Л. Осипова. И – М., 2009. – 256 с.
3. «Гинекология практикум». В.Б. Цхай, Т.А. Макаренко, Е.К. Маламова, И.О. Ульянова. – Ростов-на-Дону. - 2006.
4. Гинекология детского и подросткового возраста. К.Ж. Кульбаева, Ю.А. Гуркин. – Астана, 1999.
5. Неотложная помощь в акушерстве и гинекологии. Краткое руководство. Под ред. В.Н. Серова. – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2008. – 256 с.
6. Руководство по охране репродуктивного здоровья в Казахстане. Н.А. Каюпова. – Алматы, 1999.
7. Программа ВОЗ «Безопасное материнство». 2008.

6.3 Оқу құралдары:

1. Дидактикалық және көрнекті құралдар;
2. Қағаз және электронды нұсқадағы тестілер;
3. Қағаз және электронды нұсқадағы оқу-әдістемелік құралдар;
4. Диапозивтер, слайтар, оқулық фильмдер;
5. Тақырыптық плакаттардың жиынтығы;
6. Тестілер мен есептер жинағы.

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ТЕХНИЧЕСКОЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

ГИНЕКОЛОГИЯ

Специальность: 0301000 - «ЛЕЧЕБНОЕ ДЕЛО»

Квалификация: 0301023 - «Акушер(ка)»

Объем часов - 120

Астана 2010